



ORSZÁGOS EMELŐGÉPES EGYESÜLET

elnök: Dr. Kása László - főtitkár: Magyar László

OEME JAVASLATA

az

ÉPÍTŐ- ÉS ANYAGMOZGATÓGÉP KEZELŐ KÉPZÉS

korszerűsítésére

Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

Budapest, 2020. január 25.

1 / 17

www.oeme.hu;

info@oeme.hu; telefon: (06-1)-401-0630;

1165 Budapest, Veres Péter út 208.



ORSZÁGOS EMELŐGÉPES EGYESÜLET

elnök: Dr. Kása László - főtktár: Magyar László

Előzmény:

Az Országos Emelőgépes Egyesületet (továbbiakban: OEME) a 2006-os megalakulásakor többek között azzal a céllal alapították meg, hogy: „**képviselje** az emelőgép üzemeltetők **szakmai érdekét** mindazon szervezeteknél, hatóságoknál és intézményeknél, amelyek e területen valamilyen jogszabályi felhatalmazás alapján tevékenykednek”.

Az előzőekben megfogalmazott célkitűzés a 229/2019. (IX. 30.) Korm. rendelet megjelenésével új értelmet kapott, mert az „Építő- és anyagmozgatógép kezelő” képzés nem került be az újrendszerű szakképzési körbe. A korábban is nagyszámú észrevételt kapott az egyesület e szakmai területen foglalkoztatott nagyszámú gépkezelő/targoncavezető képzésről. A küszöbön álló újrendszerű szakmai képzés feltételeinek meghatározása előtt, mint a szakmát jól ismerő szakmai szervezet, szükségesnek tartjuk összefoglalni a jelenlegi képzéssel összefüggő tapasztalatainkat, és felvázolni az eddigi hiányosságok kiküszöbölésére tett vázlatos javaslataikat. Tudva tudjuk, hogy éves szinten mintegy 20-30 ezer gépkezelő képzési anyag összeállítása hosszantartó, kitartó munka eredménye. Ezért az összeállítással célunk a múlt tapasztalatai alapján olyan változat összeállítása, amely alapján az érintettek bevonásával az építő- és anyagmozgatógép kezelő szakmai területek kezelőire vonatkozó jogszabályt el lehet készíteni.

E munka első állomása 2020. február 19-én megrendezésre kerülő vitanap, ahol az OEME elnöksége által **az építő- és anyagmozgatógép kezelő képzés tapasztalatai és korszerűsítési kérdései kerülnek megtárgyalásra**. Bízunk abban, hogy a szakmai erőfeszítésünk alapján az Orembik '20 rendezvényünket követően 2020 -ban olyan jogszabály születik, amely lehetővé teszi e szakmai területen tevékenykedő munkáltatóknak a nemzetgazdaság szempontjából létfontosságú gépeiket megnövelt biztonsággal, de egyszerűbb feltételekkel, alaposan kiképzett munkavállalókkal tudják majd üzemeltetni.

Az OEME tagságát egyéni és szervezeti tagok alkotják. 2020. január 1-jén

- 242 fő egyéni tag. Elsősorban az emelőgépek területén előírt időszakos vizsgálatokat, emelőgép ügyintéző, és üzemeltetői feladatokat látnak el. A szakértők aktívan besegítenek kezelőképzés területén, részben a kezelőképzéshez szükséges tematika összeállításával, részben pedig a gyakorlati oktatás megtartásával.
- 165 szervezeti tag: 165 szervezet a kkv-tól a több milliárdos forgalmú cégekig terjed. Jelentősebb ipari potenciállal rendelkező szervezeti tagjaink:

Arconic-Köfém Kft.	GIF Modul Kft.	Mvm Paksi Atomerőmű Zrt.
Columbus McKinnon Kft.	Gépker Kft.	S & S Group Hungária Kft.
Ergonom Kft.	ISD Dunaferr Zrt.	TDH Toronydaru Kft.
Eco-Cranes Kft.	Konecranes Kft.	
Émi-Tüv Süd Kft.	Villeroy & Boch Magyarország Kft.	Schneider Gépgyártó és Kereskedelmi Kft.



ORSZÁGOS EMELŐGÉPES EGYESÜLET

elnök: Dr. Kása László - főtitkár: Magyar László

Összefoglaló

Az „Építő- és anyagmozgatógép kezelő” képzés újraszabályozásánál a következőket kell célul kitűzni:

1. A **229/2019. (IX. 30.) Korm.** „Építő és anyagmozgatógép kezelő” képzését kivette a szakképzési körből, azonban ezen a szakterületen annak veszélyessége miatt központi akaratot megvalósító emelőgépkezelő/targoncavezető képzésre van szükség.
2. A módosult feltétel miatt az eddigi emelőgépkezelő/targoncavezető képzés át kell alakítani a következők figyelembevételével:
 - a.) Az egyszerűbb felépítésű, kevésbé összetett mozgást végző, és így kevésbé balesetveszélyes feladatot ellátó emelőgépkezelők/targoncavezetők képzést - választható módon - a munkáltató is végezhesse.
 - b.) Fokozottan kell bevonni a márkaszervizeket az emelőgépkezelő/targoncavezető (adott géptípusra) képzésbe.
 - c.) Az elméleti vizsgaanyag írásbeli, tesztalapú. Minden vizsgázó számítógéppel generált, adott számú véletlenszerűen összeválogatott „Háromból egy jó” feleletválasztós módon kell számon kérni.
 - d.) A gyakorlati képzés készség szintjét mérhetővé kell tenni. Az előre, meghatározott típus elemekből felépített, tipizált feladatot megadott idő alatt kell teljesíteni.
 - e.) A minden gyakorlati képzéshez a típusfeladat hibahatárát objektív, mérhető értékekkel kell meghatározni.
3. A képzettséget igazoló dokumentum alkalmas legyen a jogosultja egészségügyi állapotának igazolására is.
4. A 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet csak azokra a gépcsoportokra legyen érvényes, ahol a gépcsoport munkavégzésének, vagy helyváltoztatási területén a közlekedést ellenőrző hatóságnak ellenőrzési jogosultsága van.
5. Az „Építő és anyagmozgatógép kezelő” képzés tematikáját, vizsgafeltételeit szakmairányonként kell előírni, kidolgozni.
6. A központilag meghatározott vizsgafeltételeket annak célszerű kidolgozni/kidolgoztatni, aki az adott szakmairányban a későbbiekben ellenőrzési jogosultsággal rendelkezik.
7. A gyakorlati képzés készség szintű legyen, azaz adott összetett gépkezelő feladatot a jelölt előre meghatározott időn belül tudja teljesíteni, adott hibahatárral.
8. A gépcsoportok azonosítására szolgáló kódok, számsorok a különböző rendeletekben azonosak legyenek, valamint a gépcsoportok elnevezése egyezzen meg a magyar szabványokban használatossal.
9. A gyakorlati képzés feltételeinek kidolgozásába az üzemeltető, és az adott területen működő szakmai szervezetek, márká- és képző szervezeteket be kell vonni.

OEME javaslata az építő- és anyagmozgató gépkezelő képzés korszerűsítésére
Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

1.) Előzmény

A közelmúltban jelent meg a **229/2019. (IX. 30.) Korm. rendelet**, ami 2020. 10. 01-től módosította az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendeletet.

A változások lényege:

A rendelet új alapokra helyezte, újra szabályozta az államilag elismert szakképzést, amely szerint azt a rendelet hatályba lépése után csak nappali képzés keretében lehet megszerezni. Továbbá szabályozta a szakképzési időt (2-6 év) és meghatározta az oktatható szakképzési irányokat. A rendelet a korábbi 770 körüli államilag elismert szakképesítésből 177-t nevesít.

Az Országos Emelőgépes Egyesület szakmai területét érintő OKJ-s képzések 2020. december 31-ig még a következő területeken indíthatók: „Építő és anyagmozgatógép kezelő”; „Emelőgép-ügyintéző” és „Építő-, szállító- és munkagép-szerelő”, azonban a 229/2019. (IX. 30.) Korm. rendelet szerinti átalakítása után (az „Építő-, szállító- és munkagép-szerelő” szakképesítés kivételével) a felsorolt területek kikerülnek a nappali képzés keretében megszerezhető szakképesítési körből.

2.) A jelenlegi helyzet

Az „Építő és anyagmozgatógép kezelő” szakképzés területén az 1. táblázat szerint hét szakmairányban 28 gépfőcsoportban összesen 143 gépcsoport kezelésére lehetett jogosultságot szerezni. Ezt a számot még ki kell egészíteni a táblázat 4. oszlopában szereplő, a szakterületen csak „egyéb” kategóriaként jelölt gépcsoportok számával, mert a rendelet alkotója ezzel az elnevezéssel illetve azokat a gépeket, amelyeket a 143 berendezés közé nem tudott besorolni, illetve ez az elnevezés a jövőben megjelenő – és ma még nem ismert – gépek besorolási lehetőségét biztosítja. Az 1. táblázat szerint így a szakterületen a jelenlegi képzéssel elvileg összesen 169 gépcsoport kezelésére történhetett képzés.

32 582 02 Építő- és anyagmozgatógép kezelő

1. táblázat

1.	2.	3.	4.
Szakmairány	gépfőcsoport (4 szám)	gépcsoport (5 szám)	egyéb gépek
7.3.1. Alapozás, közmű- és fenntartási gépek	6	28	5
7.3.2. Emelőgépek (kivéve targonca)	7	42	5
7.3.3 Energiaátalakító-berendezések	1	8	1
7.3.4. Építési anyagelőkészítő gépek	3	11	4
7.3.5 Földmunka-, rakodó- és szállítógépek	7	33	6
7.3.6. Targoncák	1	3	1
7.3.7. Útépítő- és karbantartógép kezelő	3	18	4
összesen:	28	143	26

OEME javaslata az építő- és anyagmozgató gépkezelő képzés korszerűsítésére
Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

Az 1. táblázatban a gépfőcsoportok számát a 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet 7.3. pontjában lévő összeállítás négy számmal, a gépcsoportok pedig az öt számmal jelölt gépei (lásd: 1. melléklet). E felosztás alól kivételt ott kellett tenni, ahol a három, vagy négy számmal jelölt gépeket (toronydaru, energiaátalakító-berendezések, vagy targoncák) további bontás nem követte. Ezekben az esetekben a gépcsoportok egyben gépfőcsoportok is.

Az „Építő- és anyagmozgatógép kezelő” képzést mindig is bírálatok érték. Ezek nem a képzés módszertani illetve tartalmi kérdéseire vonatkoztak, hanem a képzés óraszámát, a megszerzhető jogosultság megnevezését (1980 óta 18 rendelet¹ vonatkozott a területre), valamint – és ez volt a döntő - a gyakorlati képzés színvonalát érintették. Az utóbbi kifogás visszavezethető volt a gyakorlati vizsgakövetelmények ellenőrzési módjára, mert míg az elméleti vizsgákhoz részletes kérdéssor és a hozzátartozó válaszok tartalmi összefoglalói tartoznak, addig a gyakorlati vizsgára vonatkozóan csak összefoglaló, általános követelményt határoznak meg, magával a gépkezeléssel összefüggésben csak minimális követelményeket támasztanak. A 2. táblázat két szakmairánynál szemlélteti ezeket.

Gyakorlati vizsgaanyag

2. táblázat

Emelőgépkezelő (kivéve targonca) szakmairány	Targoncavezető szakmairány
<ul style="list-style-type: none">- Áttekinti a feladat ellátásához szükséges dokumentumokat.- Szükség esetén bejegyezz az emelőgép naplóba.- Használja az előírt egyéni és csoportos védőeszközöket.- Műszakkezdés előtti biztonsági és üzemi ellenőrzéseket hajt végre.- Kötöző eszközöket, függesztékeket, teherfelvevő eszközöket kiválaszt, használ, ellenőriz.- Kötözővel, irányítóval kapcsolatot tart.- Emelőgépet üzemeltet, emelőgéppel munkavégzést hajt végre.- Munkaterületen a szükséges helyváltoztatásokat végzi.- A gyakorlati feladatot a vizsgázó egy gépen hajtja végre.	<ul style="list-style-type: none">- Áttekinti a feladat ellátásához szükséges dokumentumokat.- Szükség esetén bejegyezz az emelőgép naplóba.- Használja az előírt egyéni és csoportos védőeszközöket.- Műszakkezdés előtti biztonsági és üzemi ellenőrzéseket hajt végre.- Teher mozgatására alkalmas szerelést kiválaszt, ellenőriz, használ.- Szükség esetén használja a rögzítő eszközöket.- Irányítóval kapcsolatot tart.- Targoncát üzemeltet, munkavégzést hajt végre.- Munkaterületen a szükséges helyváltoztatásokat végzi.- A gyakorlati feladatot a vizsgázó egy gépen hajtja végre.

A fenti táblázat utolsó 3-3 sora tartalmaz utalást a gépkezelés gyakorlati vizsgakövetelményére, de ezek sem határoznak meg semmiféle készségszintet a „tudjon mozogni” feltételen túl. Ezzel szemben a felsorolt adminisztratív feladatok teljesítése a gyakorlati vizsgára megadott 10 perces időkereten belül, még a nagy gyakorlattal rendelkező kezelők, vezetők számára is komoly kihívást jelent.

A többi szakmairánynál a gyakorlati vizsgák előírásai a 2. táblázatban közöltekhez hasonló felépítésűek, az eltérések csak a szakmairány sajátosságaiból adódnak, de az üzemeltetésre, helyváltoztatásra, kezelésre vonatkozó előírások mélysége azonos.

¹ http://www.ommf.gov.hu/index.php?akt_menu=172&hir_reszlet=563; Az NGM Munkavédelmi Főosztályának 2017. májusban aktualizált tájékoztatója

OEME javaslata az építő- és anyagmozgató gépkezelő képzés korszerűsítésére
Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

3.) A gépcsoportok és alkalmazásuk

Az 1. táblázat szerinti gépcsoportok megadása csak elvi jelentőségű, mert azokat az OKJ-s bizonyítványban nem lehet feltüntetni, abban a jogszabályi kötöttségek miatt csak a szakma-irány szerepelhet. Azokon a területeken, ahol a 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet szerint jogosítványt is ki kell adni, ott a rendelet szerinti 2. mellékletében felsorolt kódszámokat kell feltüntetni. Meg kell jegyezni, hogy az SZVK gépcsoport száma és a rendelet kódszáma még ott sem egyezik meg, ahol az adott gép elnevezése azonos (lásd 1. melléklet). Az elnevezések körüli zavart tovább fokozza, hogy azok rendszerint nem egyeznek meg az adott munkaeszköz műszaki és biztonsági követelményeit előíró szabványokban használatos elnevezésekkel.

A gépcsoporthoz (kódszámhoz) tartozó gépek elnevezése rendszerint nem az alapgéptől, hanem az arra felszerelhető munkaszerelekkel végezhető tevékenységtől, vagy adott esetben a vezető testhelyzetétől függ, ami tovább nehezíti az egységes szemlélet kialakítását. Ennek „klasszikus”példája a targonca, mert itt a gépcsoport elnevezését nem a gép jellemző kialakítása (lásd MSZ ISO 5053:2016), hanem a kezelő géphez viszonyított testhelyzete határozza meg, úgymint: vezetőüléssel, vezető állással, illetve gyalogkísérletű targonca. Így a vezetőüléssel targonca gépkezelői csoportba tartoznak a legkülönbözőbb feladatot ellátó targoncák, pl.: a vontató; az ellensúlyos emelő-; magasemelésű rakodó portál-; a változtatható gémkinyúlású forgó felsővázis terep-; a változtatható gémkinyúlású konténer mozgató és –rakodó; az ellensúlyos konténer mozgató, a teher és személyszállító targoncák, hogy csak a leggyakrabban előfordulókat soroljuk fel.

A kezelői jogosultság testhelyzettől függő jogosultság megnevezésénél további gondot jelent, hogy a vezetőállásos targoncák jelentős hányada lehajtható ülésel, illetve gyalogkísérletű kivitelben is készülhet. Az, hogy az ilyen kialakítású vezetőállásos targonca éppen milyen kezelői pozícióban üzemel, az a kezelő mindenkori hangulatától, kedvétől függ, ezért az ilyen eszköz kezelőjének – elvben – mind a három féle jogosultsággal rendelkezni kell. Az ellenőrzés alkalmával felesleges, szankcióval járó vitát okoz annak eldöntése, miért nem vette fel a vezető azt a testhelyzetet, amit a bizonyítványa, jogosítványa előír.

Még szerencse, hogy az OKJ-s rendelet erre nem adott lehetőséget, mert a kiállított bizonyítványban a gépcsoport feltüntetésére - a korábban leírtak szerint- nincs lehetőség. Így az 1. táblázat 169 tételből álló gépcsoport felosztásnak csak elvi jelentősége van, jó esetben azt a munkáltatók használják, amikor a munkavállalójuk munkaköri leírásában a kezelési feladatokat - mármint milyen gépet kezeljenek - írásban meghatározzák.

A felszerelt munkaeszköztől függő gépcsoport elnevezésű kezelői jogosultság a cserélhető szerelvényekkel gyártott gépcsoportoknál a felszerelt munkaszerelektől függően különböző szakmairányú kezelői jogosultságot határoz meg, annak ellenére, hogy az egyes szerelvények cseréjéhez a kezelőnek a vezetőfülkét el sem kell hagyni.

Külön kell szólni a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendeletben

OEME javaslata az építő- és anyagmozgató gépkezelő képzés korszerűsítésére
Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

foglaltokról. A szakmai közösség számára nehezen elfogadható, hogy miért tartoznak e rendelet hatálya alá azok a nagy számban előforduló anyagmozgató és rakodógépek, amelyek nincsenek kapcsolatban a közúti közlekedéssel, nem mozgatnak árut, nincsenek járműre szerelve, és nem használják fel őket közutak építéséhez, fenntartásához, azaz amelyek nem tartoznak a rendelet 1.§-ban megfogalmazott hatálya alá (pl.: gyártógépek közötti anyagmozgatást végző targoncák, vagy épületen belüli szakipari munkákhoz használt személyemelő, csak szállító-járművel mozgatható, közlekedéstől elzárt területen dolgozó földmunkagépek).

4.) Gyakorlati képzés

A jelenlegi kezelőképzési rendszer hiányossága, hogy az adott géptípussal történő munkavégzés készség szintű elsajátítása helyett az adott kezelési feladat végrehajtásához szükséges elméleti ismeretek számonkérésére helyezi a hangsúlyt. Az elégtelen gyakorlati képzést leggyakrabban a jelenleg érvényes SZVK 7.4. pontjában lévő „Gyakorlatot igazoló lap” feleltelen kitöltése, és a követelmény nélküli gyakorlati vizsga feltételek okozzák. A „Gyakorlatot igazoló lap”-pal gépcsoporttól függően 28-46 óra időkeretben a kiállító gépkezelési gyakorlatot igazolhat. A rendelet nem szab feltételt az igazolás kiállításához, illetve nem ír elő szankciókkal járó kontroll kötelezettséget. Az SZVK semmilyen iránymutatást nem ad arra, hogy milyen feltételekkel gyakorolhat valaki jogosultság nélkül olyan gépen, amit csak államilag elismert szakképesítéssel, illetve jogosítvánnyal lehet kezelni [lásd: 47/1999. (VIII. 4.) rendelettel hatályba helyezett EBSZ I. fejezet 5.1. pontja és egyes gépcsoportoknál a 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet 2.§ (1) bekezdése], hogy ne hivatkozzunk az általános, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 51. és 52. §-aiban előírtakra. Illetve volna a „Gyakorlatot igazoló lap” kitöltőinek a figyelmét arra is felhívni, hogy az ilyen jellegű képzés végrehajtásához milyen előírásokat kell betartani.

A bizonyítványokba való szakmairány bejegyzési kötelezettség lehetővé teszi például, hogy az „emelőgépkezelő (kivéve targonca)” szakmairánynál valaki a gyakorlati vizsgát hátfaleme-lővel teljesítse, de a vizsgabizonyítványba való szakmairány bejegyzése az 1. táblázatban szereplő 47 (42+5) féle gépcsoport kezelésére igazolja alkalmasságát, legyen az csak a függőleges mozgást végző ollós emelő, vagy egy toronydaru, vagy egy személyemelő, illetve akár egy kohászati daru. Így a munkáltatóra vár a feladat – amennyiben nem ő állította ki a „Gyakorlatot igazoló lap”-ot, hogy a bizonyítvánnyal nála jelentkező munkavállalót az alapszintű gyakorlati képzettségi szinttől kezdve a készségszintig kiképezze. A munkáltató számára ilyenkor vigaszt csak az ad, hogy a számára megfelelő képzettségre való hozatal folyamatában az állományba vett kezelőnek már legalább „papírja van” az adott gép kezeléséről.

5.) Javaslatok a képzés átalakításáról

Az „Építő- és anyagmozgatógép kezelő” képzés nem került be az újrendszerű szakképzési körbe. **Annak érdekében, hogy e szakmai területen tevékenykedő munkáltatók a továbbiakban is biztonságosan tudják működtetni a nemzetgazdaság szempontjából létfonosságú gépeiket, feltétlen újra kell gondolni a gépkezelői állomány képzési követelményét.**

OEME javaslata az építő- és anyagmozgató gépkezelő képzés korszerűsítésére
Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

Ez megteremti annak lehetőségét, hogy a létrejövő új képzési szabályozás a szakmai igényekkel lehetőleg ne ütközzön.

Az előbb megfogalmazott célkitűzés teljesülése érdekében szükséges sorra venni azokat a feladatokat, amelyeket a hatékony és eredményes munka érdekében az elkövetkező időben feltétlen meg kell oldani.

A.) A képzési szerkezet átalakítása.

Az „Építő- és anyagmozgatógép kezelő” képzés szerkezetét módosítani kell. Bizonyos területeken meg kell teremteni csak a munkahelyi képzést teljes körű lehetőségét (elméleti, gyakorlati képzés, vizsgáztatás), valamint célszerű szétválasztani az elméleti és a gyakorlati képzés intézményi rendszerét. Ehhez a szakmairányonkénti gépcsoportok körét újra kell gondolni.

Illusztrációként az OEME illetékességéből adódóan most csak az emelőgépek kezelése területről mutatunk be vázlatosan kidolgozott javaslatot. Az EBSZ előírása alapján az emelőgépek körébe kell sorolni a gépi hajtású emelővillás targoncát is (III. fejezet 2.8).

Egy adott gép kezelőjének képzési fokozatát az oktatásra kerülő gép üzemének veszélyességétől függően kell meghatározni a következők szerint:

- i.) „Gépkiszolgáló” képzés: a 3. táblázat szerint
Az ebbe a kategóriába azok az emelőgépek tartoznak, amelyekkel a kezelők megmunkálásra váró/megmunkált alkatrészeket, szerelési egységeket helyeznek fel/vesznek le megmunkáló gépekre/gépekről, vagy szállító eszközre/eszközről.
Az ebbe a kategóriába sorolt gépek kezelőit az üzemeltető munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező munkavállalója képezi ki összeállított tematika alapján. A képzés vizsgával zárul: a vizsgabizottságot az üzemeltető állítja össze). Az eredményes vizsga csak a képzés helyszínén használatos gép kezelésére érvényes.
- ii.) Kezelő/vezető 1: a 3. táblázat szerint
- iii.) Kezelő/vezető 2: a 3. táblázat szerint

3. táblázat

Kezelés géposztályok az
emelőgépkezelő (kivéve targonca) és a targoncavezető szakmairányoknál

A gép hajtásának módja, emelt tömeg	Kezelő, vezető által irányított, vezérelt lehetséges mozgások száma			
	1	2	3	több mint 3
Kézi, gépi, emelt tömeg: max 200kg/2m	„Gépkiszolgáló”	„Gépkiszolgáló”	„Gépkiszolgáló”	„Gépkiszolgáló”
Kézi emelt tömeg 200kg/2m felett	Kezelő/vezető 1	Kezelő/vezető 1	Kezelő/vezető 1	Kezelő/vezető 1
Gépi emelt tömeg 200kg/2m felett	Kezelő/vezető 1	Kezelő/vezető 2	Kezelő/vezető 2	Kezelő/vezető 2

A Kezelő/vezető 1-nél és Kezelő/vezető 2-nél:

OEME javaslata az építő- és anyagmozgató gépkezelő képzés korszerűsítésére
Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

- iv.) Rögzíteni kell: az elméleti képzéseket felnőtt képző szervezetek biztosítják, központilag előírt tananyag alapján (munkavédelmi és a képzési területre jellemző alapvető, műszaki ismeretek).
- v.) A gyakorlati képzés géposztályait létre kell hozni a következők szerint:
- vi.) A gyakorlati képzések helyszíne:
 - a. Kezelő/vezető 1-nél: a munkáltatónál
 - b. Kezelő/vezető 2-nél:
Felnőtt képző szervezet oktatási központjában, ha az rendelkezik a kezelésre jelentkező által igényelt gépcsoporttal. Amennyiben erre nincs lehetőség, akkor szerződés alapján bérelt gépet kell biztosítani. A bérbeadó lehet a képzésre jelentkező, vagy jövőbeli munkáltatója.
- vii.) Ki kell dolgozni a gyakorlati képzés részletes munkavédelmi követelményrendszerét.

B.) A képzési tananyag korszerűsítése a Kezelő/vezető 1-nél; a Kezelő/vezető 2-nél.

i.) Javaslat az elméleti tananyag átalakítására:

Az elméleti tananyag tartalmának összeállításánál célszerű a jelenleg még e területre érvényes OKJ képzés SZVK-jában leírtakat kell alapul venni.

Ki kell használni az internet/okostelefon adta lehetőségeket. Szakmairányonként létre kell hozni az „**Alapkérdések**”-et, amelyek 100-300 darabból álló „háromból egy helyes” feleletválasztó kérdés együttesből áll és amelyek az elméleti vizsganyagot is képezni fogják. A kérdéseket az interneten közzé kell tenni. Gyakorló üzemmódban valamennyi képzésben résztvevő a véletlenszerűen megjelenő kérdésekre adott válaszait számítógépes program segítségével ki lehet értékelni, és a tanulók addig folytathatják az öntesztelést, míg az általuk előre kiválasztott teljesítési szintet el nem érik. Az „**Alapkérdések**” a felkészülés elősegítésén túl az elméleti vizsgát is objektívvé teszik.

ii.) Javaslat a gyakorlati képzés tananyagának átalakítására.

A gépkezelés készség szintű elsajátítása érdekében új elemként célszerű szakmairányonként meghatározni az alaptevékenységek, mozgáselemek fényképes, vonalas, geometriai jellemzőkkel feltüntetett „**Ábragyűjtemény**”-t. Az egyes mozgáselemkből összeépíthető bonyolultabb rendszereket, úgynevezett „**Tevékenységsor**”-t kell létrehozni, és meg kell határozni azok teljesítéséhez szükséges minimális időhatárt.

Az „**Ábragyűjtemény**” ismeretében a képzési igény alapján összeépített különböző „**Tevékenységsor**”-okon a képzésben résztvevő a részvételi díj terhére a választásának megfelelő gépcsoporton megszabott óraszámot gyakorolhat. Amennyiben az adott tevékenységi sort az előírt időkereten belül a gyakorlaton résztvevő nem tudja teljesíteni, a képző intézet a gyakorló költségére további díjat számít fel, illetve bizonyos időkereten túl javasolhatja a képzés megszakítását, a képzési terület módosítását.

iii.) Elméleti tananyag vizsgafeltételei

- a. Írásbeli vizsgafeladat:

OEME javaslata az építő- és anyagmozgató gépkezelő képzés korszerűsítésére
Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

Az „**Alapkérdések**”-ből a vizsgaközpontok számítógépes rendszerénél ellenőrzött módon, véletlenszerűen ki kell választani vizsgázónként 20-25-öt, és azt adott idő alatt meg kell oldani. Osztályzás a szokásos módon: 50% - 60% - 70% - 80% és e feletti teljesítési érték kategóriákkal, automatikus számítógépes kiértékeléssel történik. (A tesztsor kiválasztását és a kiértékelését lehetővé tevő úgynevezett Moodle – vagy ahhoz hasonló - program már több oktatási intézményeknél rendelkezésre áll.)

b. Szóbeli vizsgafeladat:

Célszerű felülvizsgálni a szóbeli vizsgafeladat szükségességét. Amennyiben a felülvizsgálat eredménye annak fennmaradásáról dönt, akkor a jelenlegi szóbeli feladatok felülvizsgálat után felhasználhatók.

c. Elméleti vizsgatevékenység vizsgabizottsága

A vizsgaközpont előírásai szerint.

iv.) Gyakorlati tananyag vizsgafeltételei.

A gyakorlati vizsgán való részvétel feltétele: Sikeres elméleti vizsgaeredmény, valamint mind **Kezelő/vezető 1-nél; mind a Kezelő/vezető 2-nél** egy négyelemes „**Tevékenységssor**”-t kell kiválasztani, és azt az adott időn belül hibátlanul kell teljesíteni.

A gyakorlati vizsgatevékenység vizsgabizottsága:

a. **Kezelő/vezető 1** besorolású gépeknél a gyakorlati vizsgabizottságot a munkáltató állítja össze. Ennek tagjai: az adott gépet üzemeltető munkáltatója, vagy műszaki képzettségű meghatalmazottja, a munkavédelmi vezető, emelőgépek esetén az emelőgép ügyintéző.

b. **Kezelő/vezető 2** besorolású gépeknél: vizsgaközpont előírásai szerint.

v.) Vizsgatevékenység lezárása

a. Az elméleti és a gyakorlati vizsgáról bizonyítványt kell kiállítani. A bizonyítvány minősítési rendszerét az ellenőrzött képzések rendszere szerint kell meghatározni.

b. A bizonyítványban, vagy beazonosított mellékletében fel kell tüntetni a gyakorlati vizsgán használt gépcsoport számát és megnevezését.

c. A vizsgabizonyítványt a vizsgabizottság írja alá.

vi.) Gyakorlati képzés géposztályai:

Az A.) és a B.) pontban leírtak megvalósítása érdekében újra kell gondolni az eddigi „Építő és anyagmozgatógép kezelő” szakképzés egyes szakmairányaiban megadott gépcsoportokat. E szakképzési területre legutóbb a 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet 7.3. pontja határozta meg szakmairáyonkénti bontásban a gépcsoportokat, amelyeknek számszerű besorolását az 1. táblázat mutatta be. A kialakult gyakorlat miatt az eddigi gépfőcsoport és gépcsoport elnevezések megtartása továbbra is javasolt, azonban a kezelő-(vezető) képzés szempontját célszerű az A.) ii.) alpontban javasoltakat létrehozni és megalkotni a gyakorlati képzés géposztályait. Ezeket illetékességi okok miatt az emelőgépkezelő (kivéve targonca) és a targoncavezető szakmairányra a 3. táblázatban mutatja.

OEME javaslata az építő- és anyagmozgató gépkezelő képzés korszerűsítésére
Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

A vezetők, a kezelők képzésére az „emelőgépkezelő (kivéve targonca)” és a „targoncavezető” szakmairányok gépcsoportjaira a 2. melléklet mutat be példát. Az A.) i.) pontban megadott elméleti képzés anyagának terjedelmét és mélységét e két terület eddigi követelményrendszere alapján lehet meghatározni.

A gyakorlati képzés területén mind az „**Ábragyűjtemény**”-t, mind a „**Tevékenységsor**”-t az egyes gépcsoportokra kell megalkotni.

- v.) Az egyes kezelői besorolásokhoz tartozó képzések helyét, a vizsgák szervezőit és a vizsgák jellegét a 4. táblázat szemlélteti.

4. táblázat

Kezelői besorolás	Elméleti	Gyakorlati	Elméleti vizsga		Gyakorlati vizsga	
	a képzést elsődlegesen végezheti		szervező	jellege	szervező	jellege
„Gépkiszolgáló”	munkáltató	munkáltató	munkáltató	bármilyen	munkáltató	bármilyen
Kezelő/vezető 1	képző szervezet	munkáltató	képző szervezet	alapkérdések	munkáltató	tevékenységsor
Kezelő/vezető 2	képző szervezet	képző szervezet	képző szervezet	alapkérdések	képző szervezet	tevékenységsor

6. Az 5. pontban leírtak megvalósításához szükséges feladatok:

- Szakmairányonként az 1. táblázat szerinti gépcsoportok egyes elemeit be kell sorolni a 3. táblázat szerinti képzési formába.
- El kell készíteni szakmairányonként meghatározott jellemző munkaelemekre az „**Ábragyűjtemény**”-t, és azokból legalább három jellemző munkafázisra össze kell állítani a négyelemes „**Tevékenységsor**”-t, a hozzájuk tartozó időkerettel együtt. Az egyes tevékenységsoroknál meg kell határozni a gyakorlati vizsgatevékenységhez a megengedett hiba mérhető jellemzőit. Alapelv: gépkezeléskor elkövetett hiba rendszerint mindig végzetes.
- Felül kell vizsgálni a jelenlegi képzés elméleti tananyagát és szükség szerint azt korszerűsíteni kell.
- El kell készíteni szakmairányonként a korszerű elméleti vizsgákat lehetővé tevő legalább 150-200 darab „háromból egy jó feleletválasztó” kérdéscsoport kérdéseit és azoknak az internetes tanuló és vizsga üzemmód változatait. Az elkészült kérdéseket el kell helyezni a vizsgaeredményeket nyilvántartó szervezet(ek) honlapján.
- Felül kell vizsgálni a 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelettel hatályba helyezett emelőgépek biztonsági szabályzatát, az EBSZ-t. Amennyiben a nemzetgazdaság érdeke és a jogi feltételek a rendelet meglétét továbbra is indokolják, azt teljeskörűen át kell dolgozni. Átdolgozáskor figyelembe kell venni az elmúlt 20 év alatt összegyűlt észrevételeket, hiányosságokat, és tekintettel kell lenni a megváltozott műszaki feltételekből adódó követelményekre (pl.: Ipar 4.0, szerviz szolgáltatók, kkv elterjedése).

OEME javaslata az építő- és anyagmozgató gépkezelő képzés korszerűsítésére
Vitaanyag 2020. 02. 19-re.

- f.) Ki kell alakítani az egységes gépkezelői jogosultságot igazoló rendszert, amelyből egyértelműen megállapítható, hogy az adott kezelő/vezető milyen gépet kezelhet. (Az OEME 2016 óta „Munkahelyi gépkezelői igazolványt” címmel hasonlót forgalmaz, igaz az igazolványban szereplő adatokat a rendelkezésre álló dokumentumok alapján a munkáltatónak kell rögzíteni.)
- g.) Az egységes igazolási rendszer kialakítása biztosítsa a korábban bizonyítványt, jogosultságot szerzők számára képzettségük egyszerű módon való átvezetési lehetőségét. Ezzel megszűnne az a kaotikus állapot, amit csak az OKJ-s bizonyítványok 1993 évi kiadása óta megjelentetett 12 féle gépkezelői rendelet kiadása teremtett (lásd. 2. oldal; lábjegyzet). Ehhez a munkához segítséget ad a 12/2013. (III. 29.) NFM rendelet 4. mellékletében közölt összeállítás, ami a 2003 és 2012 között a szakmai területre kiadott szakképzések megfeleltetéséről közöl összeállítást.

Budapest, 2020. január 25.

OEME
dr. Kása László
elnök

A 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet szerinti „Építő és anyagmozgató gépkezelő” szakképesítés 7.3. pontja szerinti gépcsoportok

N ^o	EBSZ - 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet		OKJ-35/2016 (VIII.31.) NFM rendelet -SZVK		40/2009. (VIII. 31) KHEM rendelet	
	Pont	Megnevezés	Pont	Megnevezés	Kódszám	Megnevezés
	II. 2.1.	Daruk	7.3.2.	Emelőgépek (kivéve targonca)		Emelő- és rakodógép gépcsoportok
1.	II. 2.1.	Daruk	7.3.2.1.1.	Autódaru	4411	Autódaruk (MSZ EN 13000)
2.			7.3.2.1.3.	Járműre szerelt daru	4451	Járműre szerelt daruk (MSZ EN 12999)
3.			7.3.2.1.4.	Lánctalpas daru	4431	Lánctalpas daruk
4.			7.3.2.5.1.	Ablakdaru		
5.			7.3.2.5.2.	Árbocdaru		
6.			7.3.2.5.3.	Bakdaru		
7.			7.3.2.5.4.	Forgódaru		
8.			7.3.2.5.5.	Födém daru		
9.			7.3.2.5.6.	Híddaru, futódaru		
10.			7.3.2.5.7.	Konzoldaru		
11.			7.3.2.5.8.	Portáldaru		
12.			7.3.2.5.9.	Úszódaru		
13.			7.3.2.6.	Toronydaruk		
14.			7.3.2.7.1.	Vágánymező mozgatására alkalmas vasúti daru		
15.			7.3.2.7.2.	Kitérő mozgatására alkalmas vasúti daru		
16.	II. 2.2.	Futómacska	7.3.2.5.10.	Villamos futómacska		
17.	II. 2.2.		7.3.2.1.2.	Emelve szállító gépjárművek		
18.	III. 2.1.	Emelő asztal	7.3.2.4.1.	Emelő asztal		
19.	III. 2.1.		7.3.2.3.10.	Ollós emelőállvány		
20.	III. 2.4.	Emelő láb				
21.	III. 2.5.	Építési személy-, teheremelő	7.3.2.3.4.	Függőlegesen vezetett fülkés, építési személy- és teherfelvonók		
22.	III. 2.6.	Építési teheremelő	7.3.2.3.2.	Építési teheremelő		

A 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet szerinti „Építő és anyagmozgató gépkezelő” szakképesítés 7.3. pontja szerinti gépcsoportok

N°	EBSZ - 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet		OKJ-35/2016 (VIII.31.) NFM rendelet -SZVK		40/2009. (VIII. 31) KHEM rendelet	
	Pont	Megnevezés	Pont	Megnevezés	Kódszám	Megnevezés
23.	III. 2.7.	Felrakógép	7.3.2.4.2.	Felrakógép		
24.				Targoncavezető		
25.	III. 2.8.	Gépi hajtású emelővillás targonca	7.3.6.1.	Vezetőüléssel targoncák	3324	Vezetőüléssel targoncák
26.			7.3.6.2.	Vezetőállásos targoncák	3313	Vezetőállásos targoncák
27.			7.3.6.3.	Gyalogkísérő targoncák	3312	Gyalogkísérő targoncák
28.	III. 2.9.	Ideiglenesen személyemelésre használt emelőberendezés				
29.	III. 2.10.	Konténer emelő oszlop	7.3.2.2.2.	Konténer emelő	4374	Konténer emelők
30.	III. 2.11.	Körülkerített emelőterű emelőberendezés	7.3.2.4.5.	Körülkerített emelőterű emelőberendezés		
31.	III. 2.13.	Mozgó munkaállvány	7.3.2.3.5.	Hidraulikus szerelőkosaras gépjármű	4224	Hidraulikus szerelőkosaras gépjármű
32.			7.3.2.3.6.	Hidraulikus szerelőkosaras utánfutó		
33.			7.3.2.3.7.	Hídvizsgáló		
34.			7.3.2.3.1.	Emelőállvány, oszlopos kúszó munkaállvány		
35.			7.3.2.3.3.	Függesztett rendszerű, mozgó munkahíd		
36.			7.3.2.3.8.	Mobil szerelő állvány	4221	Mobil szerelő állvány (MSZ EN 1495)
37.			7.3.2.3.9.	Mobil szerelő kosár	4223	Mobil szerelő kosár (MSZ EN 280)
38.	III. 2.15.	Parkoló emelő	7.3.2.4.6.	Parkoló emelő		
39.	III. 2.16.	Személytartó				
40.	III. 2.17.	Szerviz emelő	7.3.2.4.4.	Járműemelő		
41.	III. 2.18.	Színpadtechnikai emelőberendezés	7.3.2.4.7.	Színpadtechnikai emelőberendezés		

A 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet szerinti „Építő és anyagmozgató gépkezelő” szakképesítés 7.3. pontja szerinti gépcsoportok

N°	EBSZ - 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet		OKJ-35/2016 (VIII.31.) NFM rendelet -SZVK		40/2009. (VIII. 31) KHEM rendelet	
	Pont	Megnevezés	Pont	Megnevezés	Kódszám	Megnevezés
42.	III. 2.19.	Szintkülönbség kiegyenlítő	7.3.2.4.8.	Szintkülönbség kiegyenlítő		
43.		Vasúti emelő	7.3.2.4.9.	Vasúti emelő (Emelőoszlop)		
44.	III. 2.20.		7.3.2.7.3.	Kitérő vagy hosszú vágánymező mozgására alkalmas gépcsoport		
45.			7.3.2.7.4.	Aljak mozgására alkalmas gép		
46.	III. 2.22.	Villamos emelődob	7.3.2.4.10.	Villamos emelődob		
47.	IV. 5.1.	Kézi mozgatusú daru, futómacska				
48.	IV. 5.2.	Függesztékek (kötözőeszközök)				
49.			7.3.2.2.1.	Gépjármű emelő-hátfalak	4213	Gépjármű emelő-hátfalak (MSZ EN 1756-1)
50.			7.3.2.2.3.	Reptéri catering jármű		
51.			7.3.2.4.3.	Gépi hajtású csörlő		
52.					4572	Kompaktorok
53.					4593	Vagonkirakók

**Javaslat az Emelőgépkezelő (kivéve targonca) és Targoncavezető szakmairányokban
használatos gépcsoportok kezelői/vezetői besorolására (lásd. 4. táblázat)**

	Kezelő / vezető 1	Kezelő / vezető 2
7.3.2. Emelőgépkezelő (kivéve targonca)		
7.3.2.1. Járműves daruk		
7.3.2.1.1. Autódaru		1
7.3.2.1.2. Emelve szállító gépjárművek		1
7.3.2.1.3. Járműre szerelt daru		1
7.3.2.1.4. Lánctalpas daru		1
7.3.2.1.5. Egyéb járműves daruk		
7.3.2.2. Járműves emelőszervezetek, berendezések		
7.3.2.2.1. Gépjármű emelő-hátfalak	1	
7.3.2.2.2. Konténer emelő		1
7.3.2.2.3. Reptéri catering jármű		1
7.3.2.2.4. Egyéb Járműves emelőszervezetek, berendezések		
7.3.2.3. Személyemelő és szerelőállványok		
7.3.2.3.1. Emelőállvány, oszlopos kúszó munkaállvány	1	
7.3.2.3.2. Építési teheremelő	1	
7.3.2.3.3. Függesztett rendszerű, mozgó munkahíd	1	
7.3.2.3.4. Függgőlegesen vezetett fülkájú, építési személy- és teherfelvonók	1	
7.3.2.3.5. Hidraulikus szerelőkosaras gépjármű		1
7.3.2.3.6. Hidraulikus szerelőkosaras utánfutó		1
7.3.2.3.7. Hídvizsgáló		1
7.3.2.3.8. Mobil szerelő állvány	1	
7.3.2.3.9. Mobil szerelő kosár	1	
7.3.2.3.10. Ollós emelőállvány	1	
7.3.2.3.11. Egyéb Személyemelő és szerelőállványok		
7.3.2.4. Emelőszervezetek		
7.3.2.4.1. Emelő asztal	1	
7.3.2.4.2. Felrakógép		1
7.3.2.4.3. Gépi hajtású csörlő	1	
7.3.2.4.4. Járműemelő	1	
7.3.2.4.5. Körülkerített emelőterű emelő-berendezés	1	
7.3.2.4.6. Parkoló emelő	1	

**Javaslat az Emelőgépkezelő (kivéve targonca) és Targoncavezető szakmairányokban
használatos gépcsoportok kezelői/vezetői besorolására (lásd. 4. táblázat)**

	Kezelő / vezető 1	Kezelő / vezető 2
7.3.2.4.7. Színpadtechnikai emelő-berendezés		1
7.3.2.4.8. Szintkülönbség kiegyenlítő	1	
7.3.2.4.9. Vasúti emelő (Emelőoszlop)	1	
7.3.2.4.10. Villamos emelődob	1	1
7.3.2.4.11. Egyéb Emelőszerkezetek		
7.3.2.5. Kötőtpályás és úszódaruk		
7.3.2.5.1. Ablakdaru	1	
7.3.2.5.2. Árbocdaru		1
7.3.2.5.3. Bakdaru		1
7.3.2.5.4. Forgódaru		1
7.3.2.5.5. Födémdaru		1
7.3.2.5.6. Híddaru, futódaru		1
7.3.2.5.7. Konzoldaru	1	
7.3.2.5.8. Portáldaru		1
7.3.2.5.9. Úszódaru		1
7.3.2.5.10. Villamos futómacska		1
7.3.2.5.11. Egyéb kötőtpályás és úszódaruk		
7.3.2.6. Toronydaruk		1
7.3.2.7. Vasútépítő daruk		
7.3.2.7.1. Vágánymező mozgatására alkalmas vasúti daru		
7.3.2.7.2. Kitérő mozgatására alkalmas vasúti daru		1
7.3.2.7.3. Kitérő vagy hosszú vágánymező mozgatására alkalmas gépcsoport,		1
7.3.2.7.4. Aljak mozgatására alkalmas gép		1
összesen:	18	24

	Kezelő / vezető 1	Kezelő / vezető 2
7.3.6. Targoncavezető		
7.3.6.1. Vezetőüléssel targoncák		1
7.3.6.2. Vezetőállásos targoncák		1
7.3.6.3. Gyalogkíséretű targoncák	1	
összesen:	1	2